

dem ve svém úřadě potvrzené a do přísahy vzaté, jednají-li ve výkonu své služby a mají-li při tom předepsaný služební oděv nebo služební odznak, dlužno považovati za strážce veřejné a že požívají práv v zákoně založených, příslušejících vrchnostenským osobám a civilním strážím. Nošení služebních odznaků je pro Čechy závazně předepsáno zákonem ze dne 21. února 1885, čís. 41 z. zák. Pravit' se v tomto zákoně, že strážní zřizenci, již jsou ustanoveni pod přísahou k ochraně lesů, polí, rybářství a honitby v Čechách, mají za účelem označení své služby používatí služebního odznaku, jak je tento v zákoně blíže popsán. Dle toho má služební odznak sloužiti ku zevnímu označení služební vlastnosti a může strážnímu zřizenci povaha stráže podle §u 68 tr. zák. přiznána býti po rozumu §u 2 zákona ze dne 16. června 1872, č. 84 ř. zák. jen tenkrát, je-li při výkonu služby opatřen viditelně přívlastky strážní služby, má-li služební odznak. Tohoto odznaku však rybniční hajní T. a Ch. dle zjištění rozsudku neměli, a nelze je proto ve smyslu §u 2 zákona ze dne 16. února 1872, čís. 84 ř. zák. považovati za osoby vrchnostenské. Vycházel tudíž nalézací soud z nesprávného právního názoru, přiznav hajným ochranu podle §u 68 tr. zák. s odůvodněním, že obžalovaný oba hajné dobře zná, poněvadž okolnost tato nemůže nahraditi závazný předpis zákona o nošení služebních odznaků strážními zřizenci při výkonu služby. V důsledku toho nelze násilně zprotivení se, z něhož jest obžalovaný viněn, pokládati za zločin podle §u 81 tr. zák., jak nalézací soud neprávem uznal. Poněvadž však podle rozsudkového zjištění obžalovaný při závadné události hajného Františka T-a udeřil pěstí do obličeje, až odřeninu utrpěl, jest uvažovati, zda v jeho jednání není skutková podstata přestupku podle §u 411 tr. zák., po případě přestupku §u 431 tr. zák. Než zrušovací soud nemůže ve věci sám rozhodovati, poněvadž v rozsudku schází po objektivní stránce zjištění, zda s tímto poškozením na těle byly mimo zjištěné viditelné známky (odřenina) spojeny také následky, předpokládané citovaným zákonným ustanovením — svědek František T. uvedl v předběžném vyhledávání, že mu obžalovaný způsobil jednak odřeninu pokožky, jednak modřinu, kterou si dal svědek ohledati u lékaře a kterou ještě v den výslechu (dne 12. května 1923) měl znatelnou, a při hlavním přelíčení, že ho obžalovaný zranil tak, že krvácel a měl pět dnů nos oteklý — a po subjektivní stránce schází zjištění, zda obžalovaný jednal úmyslně. Bylo proto zmatečnii stížnosti obžalovaného ohledně zločinu veřejného násilí podle §u 81 tr. zák. vyhověti, rozsudek v této části ve výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s tímto výrokem souvisejících jako zmatečný zrušiti a věc přikázati nyní příslušnému okresnímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl a při výměře trestu vzal zřetel na přestupek krádeže podle §u 460 tr. zák., v kterémžto směru jest rozsudek právoplatným.

Čís. 1547.

Ideální souběh zločinu podle §u 132 III. tr. zák. se zločinem podle §u 128 tr. zák. a s přestupkem podle §u 516 tr. zák.

Pro pojem »svěření« ve smyslu §u 132 III. tr. zák. není směrodatným jeho trvání, nýbrž jeho jakost a intenzita.

Pro pojem »veřejnosti« podle §u 516 tr. zák. stačí, byl-li smilný čin předsevzat na místě všeobecně přístupném, kde mohl býti třetí osobou pozorován (na př. v lese u silnice).

(Rozh. ze dne 14. března 1924, Kr I 647/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. srpna 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zprznění podle §u 128 tr. zák., zločinem svedení ke smilstvu podle §u 132 III. tr. zák. a přestupkem proti veřejné mravopochestnosti podle §u 516 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost shledává nesprávné právní posouzení věci (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.) v tom, že nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že se dopustil dvou trestných činů a to na Anně B-ové zločinu podle §u 128 tr. zák. v souběhu se zločinem podle §u 132 tr. zák., a na Marii B-ové zločinu podle §u 132 III. tr. zák. a přestupku podle §u 516 tr. zák., ačkoli prý jak na prvé tak i na druhé spáchal fakticky toliko jeden čin trestný. Stížnost má za to, že jedním skutkem nemohl se obžalovaný dopustiti současně dvou trestných činů. Může prý proto býti u Anny B-ové řeč buď o zločinu podle §u 128 tr. zák., nebo podle §u 132 tr. zák., zvláště když § 128 tr. zák. předpokládá pachole nebo děvče pod 14 lety, které jest do jisté míry bez ochrany, nemohou prý se však sbíhati oba zločiny současně. Stížnost je bezdůvodna. Přehlíží všeobecné a základní zásady trestního práva o ideálním souběhu zločinů, přečinů nebo přestupků (§§y 34, 35 a 267 tr. zák.), dle nichž jeden a týž čin může podřaděn býti různým ustanovením zákona, docházejí-li v činu samotného výrazu všechny jak objektivní tak i subjektivní znaky skutkové podstaty dotýčných ustanovení zákonných. V případě Anny B-ové představuje jednání obžalovaného dvojí porušení práva, které trestní zákon v obou směrech prohlašuje za zvláštní zločin. Obžalovaný porušil totiž na jedné straně povinnost dohledu vůči svěřené mu osobě tím, že ji svedl ku smilnému činu, na druhé straně pak podnikl útok na pohlavní život a čest děvčete ještě ne 14 roků starého. Skutkové podstaty obou zločinů se nekryjí, neboť zločin podle §u 132 tr. zák. nepředpokládá nutně, aby svůdce předsevzal smilný čin, k jehož spáchání nebo trpění svádí, na uvedené osobě sám, neb aby svedená osoba nepřekročila 14. roku. Pojem smilného činu podle §u 132 III. tr. zák. nekryje se též nezbytně a za všech okolností s pojmem pohlavního zneužití ve smyslu §u 128 tr. zák., takže podle §u 132 III. tr. zák. není zapotřebí, by pachatel s osobou svedenou páchal smilstvo, míněné v §u 128 tr. zák. V projednávaném případě předsevzal sám obžalovaný na 14. roku ještě nedosáhnuvší Anně B-ové (položiv se na ni, vloživ svůj úd mezi její nohy a vykonav pohyby jako při souloží) smilný čin, jež nutno

každým způsobem označiti za pohlavní zneužití a který vyčerpává skutkovou podstatu zločinu podle §u 128 tr. zák. Čin obžalovaného obsahuje proto ve skutečnosti zákonné znaky dvou zločinů, které dle trestního zákona dlužno posuzovati se dvou docela různých hledisk. Máť ustanovením §u 132 tr. zák. býti postiženo především zneužití důvěry, kterého se pachatel dopustí svedením osoby, podléhající jeho vedení, kdežto §u 128 tr. zák. je určen, by chránil pohlavní čest takových osob, které v tomto ohledu nejsou dle zákona ještě způsobilými volně se rozhodovati pro nedostatečné stáří. Obžalovaný zneužil nejen uložené mu rodiči Anny B-ové povinnosti dohledu nad touto nezletilou k tomu, by ukojil své chlípné žádosti, nýbrž předsevzal krom toho na děvčeti, jež bylo dosud ve stáří pohlavní nezralosti a jemuž zákon odpírá volnou disposici nad pohlavní ctí, čin, jímž tato byla porušena. Pokud jde o čin na Marii B-ové jest i tu přijetí souběhu zločinu podle §u 132 tr. zák. s přestupkem podle §u 516 tr. zák. bezvadné, poněvadž čin podle §u 132 tr. zák., k jehož zákonným znakům nenáleží zejména ráz veřejnosti, spáchán byl za okolností, opodstatňujících plně skutkovou podstatu přestupku podle §u 516 tr. zák.

Stížnost popírá dále, že šlo o svedení podle §u 132 III. tr. zák. proto, poněvadž prý žádné z děvčat nebylo obžalovanému svěřeno k dohledu nebo vychování ve smyslu širším, nýbrž obžalovaný byl pouze požádán, by na ně dal pozor, aby je nepotkal úraz. Dohled podle §u 132 tr. zák. je prý něčím trvalým, na př. určitý dohled na osoby v domácnosti, schovanky, služebné a tomu podobné, o čemž nelze mluvit, když otec nebo matka požádá někoho, by si všiml jejich dětí, by se jim nic nepříhodilo. Ani tu není stížnost v právu. Po skutkové stránce je směrodatno zjištění soudu, dle něhož rodiče obou dívek obžalovanému výslovně řekli, že mu dívky svěřují, aby se jim nic nestalo, aby na ně dal pozor, jakoby byly jeho vlastní děti a otec zejména podotkl, aby na ně dal pozor, aby se jim nic nestalo ve vlaku. Toto zjištění neopravňuje k tak úzkému výkladu, o jaký se stížnost pokouší. Rodiče dívek požádali arci obžalovaného zejména, aby bděl nad jejich tělesnou bezpečností, avšak slovy »aby dal na dívky pozor, jakoby to byly jeho vlastní děti« přenesli na něho nesporně též právo dohledu v ostatních ohledech, tedy v širším slova smyslu, jak to stížnost žádá. Dle tohoto výslovného příkazu měl proto obžalovaný povinnost bdíti zejména také nad mravní neporušeností dívek jemu svěřených a chrániti je na cestách před mravními nebezpečími a možnou mravní úhonou. Zastupuje po dotyčnou dobu rodiče, zaujímal obžalovaný vůči nezletilým dívkám postavení autoritativní, které mu propůjčovalo nejen práva, nýbrž zavazovalo ho též ku zvláštním povinnostem oproti těmto nezletilým, jakožto osobám jeho autoritě podřízeným, i znamená svedení jejich porušení povinností k pohlavní mravnosti, jež trestá se podle zvláštního předpisu §u 132 tr. zák. Pro předpoklad, že poměr v §u 132 tr. zák. chráněný, je tu jen tehdy, když povinnost k dohledu založena byla pro dobu trvalou, neposkytuje zákon opory. Obžalovanému byly ostatně dívky opětovně svěřeny po celý den, takže nelze tvrditi, že šlo o svěřeni jen na okamžik. Nehledě k tomu je dle úmyslu a účelu zákona pro pojem svěřeni směrodatno nikoli jeho trvání, nýbrž jeho jakost a intenzita. O těchto předpokladech

nelze však pochybovati vůči zjištění rozsudku, že dle přání rodičů měl obžalovaný nad dívkami bdíti jako nad dětmi vlastními.

Konečně namítá stížnost, že prý ohledně činu na Marii B-ové nelze mluvit o přestupku podle Šu 516 tr. zák., poněvadž prý veřejné pohoršení nenastalo jedním obžalovaného a Marie B-ové, nýbrž jedním svědka B-a, jenž obžalovaného s B-ovou stopoval do houští úplně neproniknutelného, kam nikdo viděti nemohl a kde obžalovaného zahlédl B. jen proto, že ho sledoval, houští procházel a odstraňoval. Na to dlužno předně po skutkové stránce odvětit, že rozsudková zjištění neshodují se s tvrzením zmateční stížnosti ohledně situace místa. Rozsudek zjišťuje toliko, že obžalovaný dne 21. dubna 1923 zavedl Marii B-ovou do lesíka u R. a tam s ní souložil, při čemž byl Josefem B-em přistižen, nevyslovuje však, že šlo o houští úplně neproniknutelné atd. Není proto stížnost oprávněna bráti za základ svých právnických úvah skutečnosti, neodpovídající zjištěním rozsudku, a nedoličuje proto po zákonu dovolávaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., jenž předpokládá bezpodmínečné trvání při veškerém ději skutkovém, nalézacím soudem zjištěným. Vychází-li se ze zjištění rozsudku, nemůže býti pochybnosti o tom, že stížností popíraný znak veřejnosti ve smyslu Šu 516 tr. zák. je dán. Událat se věc v lesíku u obce R. nedaleko silnice, tedy na místě všeobecně přístupném, kde čin obžalovaného mohl býti a také skutečně byl osobou třetí, svědkem B-em pozorován. Přišel-li svědek tento na místo činu nahodile neb úmyslně, nemění na věci ničeho. Za tohoto stavu věci dlužno za to míti, že trestný čin obžalovaného zavedl bezprostředně sám příčinu k pohoršení, poněvadž k činu tomu přihlížel svědek B., jenž dle zjištění soudu vytkl též obžalovanému jeho jednání. Námitka stížnosti, že veřejné pohoršení nenastalo vlastně jedním obžalovaného, nýbrž jedním svědka B-a, nezasluhuje vůbec odpovědi. Podřadění jednání obžalovaného pod § 516 tr. zák. je proto bezvadné. V tom směru, že jednání obžalovaného vyčerpává též skutkovou podstatu zločinu dle Šu 132 III. tr. zák., stačí poukázati k tomu, co bylo shora řečeno.

Čís. 1548.

Ustanovení Šu 177 tr. zák. nevztahuje se na podílníky na krádeži podle Šu 185 tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. března 1924, Kr I 678/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 5. září 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 písm. a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přestupkem podílnictví na krádeži podle Šu 464 tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 10 Šu 281 tr. ř. vytýká stížnost, pokud jde o zločin podílnictví na krádeži dle §§ 185,